

197

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I SZTUKI

z dnia 24 sierpnia 1964 r.

w sprawie zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach i archeologicznych prac wykopaliskowych.

Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomych i ruchomych:

- 1) których celem jest zachowanie substancji zabytku, utrzymanie lub przywrócenie jego charakteru zabytkowego, albo które mają jakikolwiek wpływ na ten charakter.
- 2) które mogą przyczynić się do zmiany otoczenia zabytku lub widoku na ten zabytek.

§ 2. 1. Przed przystąpieniem do prac konserwatorskich właściciel, użytkownik lub posiadacz zabytku nieruchomego lub ruchomego albo wykonawca tych prac obowiązany jest uzyskać zezwolenie.

2. Nie wymagają zezwolenia:

- 1) prace konserwatorskie wykonywane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- 2) prace konserwatorskie przy zabytkach ruchomych, wykonywane przez inne organy ochrony dóbr kultury określone w art. 8 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48),
- 3) doraźne prace zabezpieczające, wykonywane w nagłych wypadkach, z wyjątkiem prac rozbiórkowych,
- 4) bieżące konserwacje, polegające w szczególności na dokonywaniu drobnych napraw i malowaniu elementów budowlanych oraz instalacyjnych, nie powodujące zmian konstrukcji, przeznaczenia lub wyglądu zewnętrznego zabytku.

3. Konserwatora należy zawiadomić o podjęciu prac konserwatorskich:

- 1) wymienionych w ust. 2 pkt 3 — niezwłocznie,
- 2) wymienionych w ust. 2 pkt 4 — na 7 dni przed ich rozpoczęciem.

§ 3. 1. Zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomych lub ruchomych wydaje wojewódzki konserwator zabytków (konserwator zabytków miasta wyłączonego z województwa) właściwy ze względu na miejsce położenia zabytku, zwany dalej konserwatorem.

2. Otrzymanie zezwolenia na prace konserwatorskie przy zabytku nieruchomym nie zwalnia od obowiązku uzyskania pozwolenia, wymaganego przez przepisy prawa budowlanego oraz inne przepisy szczególne.

§ 4. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich powinien w szczególności zawierać:

- 1) oznaczenie i adres wnioskodawcy,
- 2) wymienienie właściciela lub użytkownika, jeżeli wniosek składa inna osoba,
- 3) wskazanie miejsca położenia lub znajdowania się zabytku,
- 4) opis zamierzonych robót przy zabytkach nieruchomych lub w ich otoczeniu,
- 5) odpis decyzji o lokalizacji szczegółowej w wypadkach, gdy decyduje taka jest wymagana,
- 6) określenie zabytku ruchomego oraz opis środków i metod prac konserwatorskich przy tym zabytku,
- 7) określenie wykonawcy,
- 3) wskazanie źródła pokrycia finansowego.

2. Do wniosku o zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach ruchomych należy ponadto dołączyć dokumentację fotograficzną oraz analizę stanu technicznego zabytku.

§ 5. 1. Jeżeli przepisy prawa budowlanego wymagają przedłożenia projektu budowlanego lub innych dokumentów dla uzyskania pozwolenia na budowę lub rozbiórkę — wydanie zezwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich uzależnia się od przedłożenia konserwatorowi przez wnioskodawcę takiego projektu lub dokumentów.

2. Dla prac określonych w § 1 pkt 2 wydanie zezwolenia uzależnia się od przedłożenia projektu wstępnego, a w razie gdy przepisy prawa budowlanego zwalniają z obowiązku sporządzenia takiego projektu — od przedłożenia innych dokumentów, wymaganych dla uzyskania pozwolenia na budowę.

3. Konserwator może zażądać dokonania w projekcie budowlanym określonych zmian oraz sporządzenia dodatkowych opracowań do tego projektu.

§ 6. 1. Konserwator może uzależnić udzielenie zezwolenia na wykonanie prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym od sporządzenia dla tego zabytku inwentaryzacji pomiarowej i dokumentacji technicznej, przeprowadzenia archeologicznych prac wykopaliskowych, rozeznania architektonicznego lub badań historycznych, jeżeli to może pomóc do ustalenia okoliczności, mających znaczenie naukowe lub historyczne. Przez okoliczności te rozumie się w szczególności ujawnienie dawnego założenia i układu budynków, form architektonicznych i elementów konstrukcyjnych oraz innych szczegółów.

2. Koszt wykonania prac i badań określonych w ust. 1 obciąża wnioskodawcę. Jeżeli jednak koszt ten okaże się niewspółmiernie wysoki w stosunku do kosztów zamierzonych prac, konserwator może pokryć wydatek w całości lub części ze środków budżetowych przeznaczonych na ochronę zabytków.

3. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych prac i badań określonych w ust. 1 okaże się, że zezwolenie na wykonanie zamierzonych prac nie może być udzielone ze względów konserwatorskich, koszt tych prac i badań ponosi w całości konserwator ze środków budżetowych przeznaczonych na ochronę zabytków.

§ 7. W wypadkach określonych w §§ 5 i 6 wnioskodawca obowiązany jest złożyć konserwatorowi po jednym egzemplarzu dokumentów wymienionych w tych przepisach dla celów archiwalnych.

§ 8. 1. Do wniosku o zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich polegających na uzupełnieniu, rekonstrukcji lub konserwacji parku zabytkowego albo innego rodzaju zorganizowanej zieleni zabytkowej należy na żądanie konserwatora dołączyć projekt zamierzonych prac, a w szczególności:

- 1) mapę sytuacyjno-wysokościową z naniesionymi projektowanymi zmianami,
- 2) opis techniczny stanu istniejącego oraz opis zamierzonych zmian, projektowanych urządzeń i zasad nowych rozwiązań.

2. Jeżeli dla wykonania prac, o których mowa w ust. 1, zachodzi potrzeba wykonania robót budowlanych, do wniosku powinny być dołączone dokumenty wymagane przez przepisy budowlane.

3. Przepisy § 5 ust. 3 i § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 9. 1. Zezwolenie, o którym mowa w § 4, może określać warunki, na jakich zezwolenie zostaje udzielone, a w szczególności, że prace konserwatorskie będą prowadzić tylko osoby posiadające kwalifikacje (§§ 16 i 17).

2. Ponadto zezwolenie powinno zawierać warunek, że może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia po jego wydaniu okoliczności, które mają znaczenie dla zabytku i mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia prac konserwatorskich.

3. Konserwator może w zezwoleniu zobowiązać wykonawcę do zawiadomienia go o określonych czynnościach przynajmniej na jeden dzień przed ich rozpoczęciem.

§ 10. 1. Przy pracach konserwatorskich prowadzi się dziennik tych prac, do którego wpisuje się ich przebieg oraz wyniki i spostrzeżenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w razie gdy w myśl prawa budowlanego prowadzony jest dziennik budowy.

3. Konserwator obowiązany jest wpisywać do dziennika budowy lub dziennika prac konserwatorskich spostrzeżenia, uwagi i polecenia.

§ 11. O rozpoczęciu i zakończeniu prac konserwatorskich osoba, która uzyskała zezwolenie, obowiązana jest zawiadomić konserwatora na siedem dni przed zamierzonym terminem rozpoczęcia lub zakończenia tych prac.

§ 12. 1. Kierownik budowy lub kierownik robót, a w braku kierownika — wykonawca, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić konserwatora o wszelkich okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. Konserwator po zbadaniu sprawy może wstrzymać roboty lub wydać zarządzenia co do dalszego ich prowadzenia.

2. Jeżeli okoliczności określone w ust. 1 uzasadniają wprowadzenie zmian do zatwierdzonego projektu budowlanego, konserwator może żądać uzupełnienia lub sporządzenia projektu zamiennego albo zmiany zakresu i sposobu prowadzenia prac konserwatorskich.

§ 13. 1. W razie stwierdzenia, że prace konserwatorskie są wykonywane niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu — konserwator może zarządzić:

- 1) wstrzymanie prowadzonych prac,
- 2) usunięcie elementów niezgodnych z zatwierdzonym projektem,
- 3) odtworzenie fragmentu, który został wykonany niezgodnie z zatwierdzonym projektem.

2. Zarządzenie określone w ust. 1 wpisuje się do dziennika budowy lub dziennika prac konserwatorskich.

§ 14. W razie cofnięcia zezwolenia (§ 9 ust. 2), wstrzymania prac konserwatorskich (§ 12 ust. 1) lub nałożenia obowiązku sporządzenia projektu zamiennego (§ 12 ust. 2) — koszty spowodowane tymi zarządzeniami mogą być pokryte w całości lub w części ze środków budżetowych przeznaczonych na ochronę zabytków.

§ 15. 1. Konserwator może brać udział w odbiorze częściowym i końcowym wykonanych prac konserwatorskich. Przed odbiorem robót konserwator sprawdza ich zgodność z wydanym zezwoleniem.

2. W razie stwierdzenia uchybień konserwator zgłasza zastrzeżenia na piśmie. W razie zgłoszenia zastrzeżeń odbiór,

jak również zezwolenie na użytkowanie mogą nastąpić dopiero po usunięciu stwierdzonych uchybień.

§ 16. Prace projektowe w specjalności architektonicznej i konstrukcyjno-inżynierskiej przy zabytkach nieruchomych mogą wykonywać osoby, które:

- 1) posiadają uprawnienia budowlane, określone w art. 19 ust. 1 i 2 prawa budowlanego, oraz
- 2) wykazą się co najmniej dwuletnią praktyką budowlaną lub projektową przy zabytkach nieruchomych.

§ 17. 1. Robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej i konstrukcyjno-inżynierskiej przy zabytkach nieruchomych mogą kierować osoby, które:

- 1) posiadają uprawnienia budowlane, określone w art. 19 ust. 1 i 2 prawa budowlanego (Dz. U. z 1961 r. Nr 7, poz. 46), oraz
- 2) wykazą się co najmniej dwuletnią praktyką budowlaną przy zabytkach nieruchomych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do inspektorów nadzoru.

§ 18. Prace konserwatorskie przy zabytkach ruchomych mogą wykonywać osoby, które:

- 1) ukończyły wyższe studia w zakresie konserwacji zabytków albo
- 2) ukończyły inne studia, których program obejmuje wiadomości mające zastosowanie przy konserwacji zabytków, oraz odbyły co najmniej jednoroczną praktykę, albo
- 3) posiadają przygotowanie praktyczne z zakresu konserwacji zabytków.

§ 19. Kwalifikacje do sporządzenia projektów prac konserwatorskich, nadzorowania i kierowania robotami budowlanymi przy zabytkach nieruchomych, o których mowa w §§ 16 i 17, oraz wykonywania prac konserwatorskich przy zabytkach ruchomych stwierdza w formie zaświadczenia wojewódzki konserwator zabytków (konserwator zabytków miasta wyłączonego z województwa), właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o stwierdzenie uprawnień.

§ 20. 1. Zezwolenie na prowadzenie archeologicznych prac wykopaliskowych wydaje na czas oznaczony wojewódzki konserwator zabytków (konserwator zabytków miasta wyłączonego z województwa) właściwy ze względu na miejsce wykopaliska archeologicznego.

2. Wniosek o zezwolenie powinien w szczególności zawierać:

- 1) oznaczenie i adres wnioskodawcy,
- 2) dokładne określenie terenu poszukiwań,
- 3) ogólny plan archeologicznych prac wykopaliskowych oraz opis technicznego zabezpieczenia wykopów i innych konstrukcji w trakcie badań i po ich zakończeniu,
- 4) termin rozpoczęcia i przewidywanego zakończenia poszukiwań,
- 5) wskazanie posiadanych środków na pokrycie kosztów poszukiwań,
- 6) zgodę właściciela, użytkownika lub zarządcy gruntu na prowadzenie poszukiwań, a ponadto w wypadkach przewidzianych przepisami szczególnymi — zezwolenie lub zgodę właściwych organów administracji,
- 7) imię, nazwisko i adres kierownika archeologicznych prac wykopaliskowych, jeżeli prace te są wykonywane zespołowo.

3. Zezwolenie na prowadzenie archeologicznych prac wykopaliskowych wydaje się po uzyskaniu opinii Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk co do celowości poszukiwań i kwalifikacji kierownika.

4. Nie wymaga się opinii, o której mowa w ust. 3, jeżeli o udzielenie zezwolenia ubiega się muzeum archeologiczne lub muzeum posiadające dział archeologiczny, kierowane przez samodzielnego pracownika nauki.

§ 21. Zezwolenie na prowadzenie archeologicznych prac wykopaliskowych powinno określać warunki, na jakich zezwolenie zostaje udzielone, a w szczególności warunków, że:

- 1) zezwolenie może być cofnięte lub zmienione w razie:
 - a) ujawnienia po jego wydaniu okoliczności, które mają znaczenie archeologiczne i mogą mieć wpływ na zakres prowadzonych poszukiwań, lub
 - b) nieprzesłania postanowień ustawy o ochronie dóbr kultury i o muzeach dotyczących prac wykopaliskowych oraz przepisów wydanych na podstawie tej ustawy,
- 2) po zakończeniu poszukiwań wnioskodawca obowiązany jest doprowadzić teren poszukiwań do stanu poprzedniego, chyba że konserwator wyda inne polecenie.

§ 22. 1. O przerwach w archeologicznych pracach wykopaliskowych oraz o zmianie ich kierownika należy zawiadomić niezwłocznie konserwatora.

2. W razie przerwania archeologicznych prac wykopaliskowych na dłużej niż 6 miesięcy konieczne jest uzyskanie

nowego zezwolenia; w tym wypadku zbędna jest opinia, o której mowa w § 20 ust. 3, jeżeli prace będą podjęte pod tym samym kierownictwem.

§ 23. Archeologiczne prace wykopaliskowe powinny być prowadzone zgodnie z przyjętymi metodami prac archeologicznych oraz w sposób zapewniający bezpieczeństwo ludzi i mienia na terenie wykopaliska.

§ 24. 1. Kierownik archeologicznych prac wykopaliskowych obowiązany jest prowadzić sposobem przebitkowym dziennik prac wykopaliskowych, do którego wpisuje się przebieg prac, wyniki i spostrzeżenia.

2. Odbitkę dziennika prac wykopaliskowych należy przesłać konserwatorowi w ciągu 14 dni od daty zakończenia prac w sezonie wykopaliskowym.

§ 25. Konserwator prowadzi rejestry wydanych:

- 1) zaświadczeń o kwalifikacjach (§ 19),
- 2) zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomych i ruchomych (§ 3),
- 3) zezwoleń na prowadzenie archeologicznych prac wykopaliskowych (§ 20).

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Kultury i Sztuki: *T. Galiński*